

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,

v úvodu tohoto čísla časopisu vás v krátkosti seznámíme se zjednodušenou historií policie a nastíníme návrhy současných jejích úkolů, které by se měly snažit plnit.

V další části připomeneme, co chce a co nabízí

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION
sekce České republiky z.s.

KEŠUD

*Foto: Helena Šulcová
Tunel, Kapky*

124. územní skupina PRAHA

©2007 KEŠUD
Logo IPA sekce ČR z.s.,
územní skupiny č. 124 Praha

Zjednodušená historie policie a návrh úkolů současné policie

oooooooooooooooooooooooooooo

Schrnutím minulosti z pohledu vývoje policie, lze konstatovat, že posílení městské policie a obnovení policie státní došlo v období politických revolucí.

Pojem „policiie“ byl v Rakousku, podobně jako v Německu dlouho chápán jako dobrá městská správa (gute Ordnung). Jeho bezpečnostní prvky (Polizey) se prosazovaly jen pomalu, v podstatě až v průběhu 16. a 17. století. První policejní řády, kterých Ferdinand I. (1526-1564) a jeho následovníci vydali hned několik – v letech 1538, 1542, 1552, 1566, 1568, se spíše věnují otázkám správním a ekonomickým a až v druhé linii problémů ryze bezpečnostním. Plné užívání „policie“ se zde objevilo až v druhé polovině 18. století.

Vznik městské policie byl v celé střední Evropě zcela obdobný jako v její jižní nebo západní části. Navazovali na proces emancipace měst. Jejich postavení nebylo dlouho růžové. Bývalá římská města a vojenské osady v dnešním Rakousku nebo Maďarsku již neexistovala a byla zapomenuta, stejně tak tradice velkomoravských hradišť, s výjimkou Nitry a Bratislavy. Na druhé straně rostl význam Prahy a Vídně, které se záhy proměnily ve skutečné evropské metropole a vývoj městské policie můžeme plně demonstrovat především na jejich příkladech. Vývoj uherské metropole zabrzdila turecká okupace, a tak Budapešť, která vznikla 1. března 1873 spojením do té doby zcela samostatných a sousedních měst – Budína, Pešti a Óbudy, se mohla plně rozvinout až po jejím skončení a zejména po roce 1867. V počáteční etapě panoval na území všech středoevropských feudálních států regionální bezpečnostní systém. Již první městská práva začala středoevropským městům určovat úkoly v oblasti „policejní“ hlídat městské brány, zajišťovat klid a pořádek, vyšetřovat trestné činy na svém území nebo svých

měšťanů, udržovat městský, uliční a domovní mír (Burgfried, Gassen-fried, Hausfried), tj. ve svém obvodu chránit práva každého občana před nezákonným útokem. Na jeho základě byla, např. ve Vídni, zakázána stavba všech vnitřních pevností, aby se zde neopakovala neblahá zkušenost italských měst.

V královských a říšských městech se nejdříve prosadil rychtář-nejvyšší městský správce a soudce (Stadtrichter, Richter, iudex, kozségi biro). Řídil městskou policii-stráž městského soudu (Stadtgerichtswache), která hlídala v ulicích, zajišťovala pachatele, dohlížela na klid a pořádek v průběhu soudních přelíčení a na příkaz soudu zatýkala obviněné. Stala se jednou z nejdůležitějších policejních institucí Vídně a existovala ještě v čase, kdy ostatní středověké policejní složky již

zanikly, tj. koncem 16. století.

První zmínka o rychtáři v Praze máme z roku 1212. Do funkce ho jmenoval první dědičný český král Přemysl Otakar I. (1197-1230).

V roce 1720 přišla závažná změna. Byla při dolnomoravském místodržitelství zřízena bezpečnostní komise. V roce 1774 přejmenovaná na policejní a bezpečnostní komisi Ale policejní ředitelství v Praze upozorňuje, že základy pražské policejní komise byly položeny již 23. listopadu 1621 (Polizei – und Sicheerheitscommision). Dne 15. listopadu 1749 vznikla bezpečnostní komise (Sicherheitskommision), která se starala přímo o samotnou policii. Měla zjevnou policejní pravomoc, takže

můžeme říci, že se stala předobrazem příštího policejního ředitelství. Vlastním výkonným orgánem policejní správy v městech pražských byla městská stráž (Stadtwacht, vartýři, Wachter), vykonávající vlastní policejní dozor v branách i na ulicích. V polovině 18. století bylo v pražských městech celkem 70, a to na Starém Městě 30, na Novém Městě 25, na Malé Straně, Hradčanech a na postranních právech 16 mužů. 10. července 1783 královští rychtáři byli již rozhodnutím Josefa II zrušeni. 5. ledna 1789 se dá pokládat vznik samostatného policejního ministerstva (Ministerial-Polizeihofstelle). V roce 1868 vznikla vedle stávající městské policie "rakousko-uherská státní policie, která svůj podíl na policejním řízení města neustále posilovala. Nejvýznamnější kvalitativní změna souvisela se vznikem kriminální služby a rozvojem vědecké kriminalistiky, která se záhy dostala na evropskou špičku. Činnost státní policie byla několikrát právně upravena. Státní policie se vnitřně dělila na bezpečnostní a pořádkovou, ale také řídicí a výkonnou. Základní reformu zajištění regionální bezpečnosti, spojenou se vznikem a prosázením se četnictva, přineslo až 19. století, a to ve třech etapách. Základním úkolem četnictva byla ochrana veřejné bezpečnosti, klidu, pořádku a zajišťování rozhodnutí místních státních úřadů. Přelom 19. a 20. století přinesl nové organizační prvky. Tak např. v roce 1919 začal chov služebních psů, v roce 1909 vznikl první oddíl vysokohorského četnictva (Alpin-Gendarmerie). Otvírala se první místní kriminální a pátrací oddělení, služebny silniční kontroly, organizovaly se první služební kursy. Četníci při zákroku používaly všechny své zbraně-šavli (bodání, řezání), bodák (bodání) a pušku (střelba). Každé použití zbraně muselo být neprodleně hlášeno na velitelství a stalo se předmětem vyšetřování vojenským prokurátorem, který hned na místě rozhodl, zda použití zbraně bylo oprávněné nebo ne. V případě usmrcení nebo těžkého zranění kontrolované osoby, vedl vyšetřování vojenský soud.

Četnické uniformy z konce 19. století

V novověku začalo vznikat také polní četnictvo. V rakouské části monarchie existoval u každého pluku jízdy oddíl granátníků, vybraný ze statnějších jezdců, který plnil úkony polního četnictva.

Dnešní policie je tu stále s námi a nehodlá místo ve společnosti opustit. Kriminalita přetrvává, stejně i snahy podsvětí přizívat se na úkor občanů nebo státu.

Konec 20. a začátek 21. století ale sebou přinesl nové problémy-terorismus. Ten se stal být všudepřítomným. Dále počítačovou a bankovní kriminalitu, milionové zpronevěry nebo daňové úniky, miliardové podvody a korupci. Policie tedy ani dnes neztratila nic na svém postavení společenské vrby nebo všudepřítomného hromosvodu. Z toho důvodu má v současnosti tyto návrhy úkolů aby:

- na prvním místě stát dal záruky bezpečnosti pro každého občana. Pochtivý člověk musí mít jistotu, že jeho případ se bude projednávat se stejným zájmem a nasazením jako ostatní případy,
- policie plně prosazovala záruky bezpečnosti, která úzce souvisí s požadavkem proměnit policii ve skutečnou službu občanům,
- policie zajistila, že na nejvyšších stupních budou manažéři, kteří již dnes vědí, co bude nutné zajistit

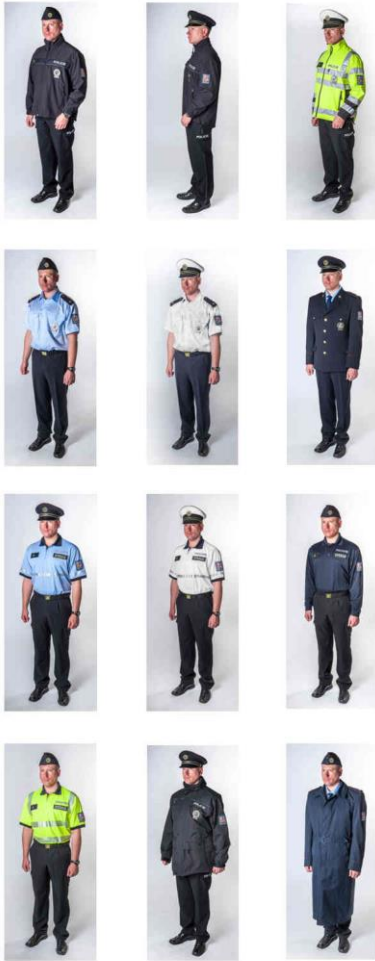
pro policii i za několik let a začnou ji k tomu připravovat,

- moderní policie byla finančně efektivní i ekonomická,
- policie měla odpovídající platy. Mnozí policisté slouží za každého počasí. Snášejí nálady lidí, ke kterými přijdou do styku, stávají se bleskovodem jejich nespokojenosti a bezesporu jsou objektem úplatkářství a korupce,
- policie měla zajištěnou zdravotní a sociální zajištění,
- policie měla náskok před podsvětím v oblasti technického vybavení,
- policista měl k dispozici na policejních služebnách nejmodernější výpočetní techniku,
- policisté měli jazykovou přípravu,
- dalším vývojovým trendem byla specializace a kooperace jednotlivých policejních složek,
- policie měla zajištěnou dobrou spolupráci s justicí,
- odpovědi policie občanům byly stoprocentní výkon služby, upevňování morálních kvalit a důsledný boj proti kriminalitě.

Realizaci nastíněných úkolů současnosti vede k tomu, že policie se musí neustále zamýšlet sama nad sebou a hledat odpovědi na mnohé otázky, které současnost přináší.

Starší policisté, kteří měli disciplínu a vytrvalost, odcházejí od policie a umírají. Mladí musí postupně přecházet z hmotných výhod na duševní. Navíc musejí získat mnoho právních, ekonomických, bezpečnostních, technologických informací a náviků. Dále se naučit disciplíně, rychle se rozhodovat a získat zkušenosti ve své profesi. Problémy jsou i v jazykových znalostech, aby se policisté mohli domluvit s kolegy za hranicemi. To vše však chce finance a čas. V minulosti se neměnil jen styl práce policie, ale i její stejnokroje. Viz dále ukázky.

ČERPÁNO z webových stránek policie části
STEJNOKROJE POLICIE
a ze Světových dějin policie od J. Slušného

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION

NGO in Consultative (Special) Status with the Economic and Social Council of the United Nations; in Consultative Status with the Council of Europe and the Organisation of American States; International NGO maintaining operational relations within UNESCO

sekce ČR z.s. 124. územní skupina

**Policie ČR Krajského ředitelství
policie hlavního města Prahy**

P.O.BOX. 51/IPA-124, 140 21 Praha 4

IČO: 75100649

Bankovní spojení: KB, Spálená 51, 10 00 Praha 1,
č.ú.000035-8816910257/0100

www:ipa124praha.cz

e-mail: ipa124@ipa124praha.cz

Motto IPA:

„SERVO PER AMIKECO “
(SLUŽBA PŘÁTELSTVÍM).

- **Motto 124. ÚS IPA:**
- „Svou činností přispívat k tomu, aby si policisté a občanští zaměstnanci uvědomili, že jejich náročné povolání je posláním, ke kterému je nutné přistupovat zodpovědně, s láskou ale i s hrdostí. “

• © 2007 KEŠUD

• © 2007 KEŠUD

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION

chce:

- podporovat přátelské vztahy a vzájemnou pomoc mezi policejními úředníky v naší zemi a zahraničí,
- napomáhat a podporovat výměnu zkušeností v policejní oblasti a přispět tak k ulehčení mezinárodní policejní spolupráce,
- svoji spolupráci s veřejností ovlivňovat obraz a představy o policii, a tak pozitivně působit na vztahy mezi občany a policií,
- studijními cestami a setkáními rozšiřovat znalosti svých členů a pochopení pro problémy druhých,
- v rámci svých možností být činná a pomáhat v sociální oblasti,
- napomáhat vzájemné toleranci a přispívat k porozumění mezi národy a udržení míru.

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION

nabízí:

- formou seminářů široký vzdělávací program, realizovaný v informačním a vzdělávacím centru na zámku Gimborn,
- regionální, národní a mezinárodní vzdělávací setkání na všech pěti kontinentech,
- stipendia v cizině pro doplnění dalšího odborného vzdělání,
- policejní studium a vzdělávací cesty do dalekých zemí,
- každoroční mezinárodní setkání mládeže (vždy v jiné části světa) pro mladé členy organizace IPA a pro syny a dcery členů IPA,
- týdny přátelství, sportovní soutěže a jubilea se sociálním a kulturním pozadím a k podpoře mezinárodních setkání mezi členy
- mezinárodní programy výměny mládeže, jedinečná příležitost pro

nové zkušenosti v oblasti vzdělávání a kultury,

- cenově výhodné rekreační pobyty v domech IPA,
- mnohostranné informace v místních nebo regionálních sděleních a časopisech IPA,
- možnosti poznávání policejních zařízení doma i v zahraničí a výměnu zkušeností s kolegy bez rozdílu národnosti, hodnosti a služebního zařazení.

+++++

Redakce:

V. Dušek, L. Pelikán, R. Vančata, J. Rada,
K. Styblíková, L. Burgetová – korektor,
A. Mlčochová – překlad

Adresa: Český IPA zpravodaj,
IPA sekce ČR z.s., územní skupina č. 124 Praha
Policie ČR KŘP hl. m. Prahy,
P. O. Box 51/IPA-124, 140 21 Praha 4
[systém](#) nepřetžitého vzdělávání.

E-mail: magazin124@ipa124praha.cz

XII. ročník číslo 7-9 měsíc roku 2020